

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca)

SSN Adam Roch

w sprawie **D. A.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 kwietnia 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zgierzu

z 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 1596/21

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Zgierzu do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Małgorzata Bednarek Wiesław Kozielowicz Adam Roch

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zgierzu wyrokiem z 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 1596/21, uznał D. A. za winnego tego, że w dniu 3 listopada 2021 r. w Z., woj. [...], prowadził w ruchu lądowym po drodze publicznej pojazd mechaniczny marki M. o nr

rej. [...] nie stosując się do decyzji wydanej przez Starostę P. z dnia 1 lipca 2016 r. o nr [...] o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w zakresie prawa jazdy kategorii A i B, tj. czynu z art. 180 a k.k., za co na podstawie art. 180 a k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto, na mocy art. 42 § 1 a pkt 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

Wskazany wyrok uprawomocnił się 9 czerwca 2022 r., albowiem żadna ze stron nie wniosła apelacji.

Od powyższego orzeczenia na korzyść skazanego kasację wniósł Prokurator Generalny, któremu zarzucił:

rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 180 a k.k., poprzez jego wadliwe zastosowanie i uznanie D. A. za winnego popełnienia czynu zabronionego, polegającego na kierowaniu pojazdem mechanicznym wbrew decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, a to decyzji Starosty P. z dnia 1 lipca 2016 r. o nr [...] o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kategorii A i B, podczas gdy w dacie czynu, tj. 3 listopada 2021 r., wskazana decyzja nie obowiązywała już oskarżonego, albowiem stanowiła ona o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi wyłącznie do dnia 8 lutego 2019 r., co winno skutkować uznaniem, że zachowanie oskarżonego wypełniło jedynie znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zgierzu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uzasadniało jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Na wstępie przypomnieć należy, że warunkiem poniesienia odpowiedzialności karnej na podstawie art. 180 a k.k. jest nie tyle samo zachowanie polegające na kierowaniu

pojazdem bez posiadania uprawnień (taki czyn stanowi wykroczenie określone w art. 94 § 1 k.w.), ale zachowanie takie musi być powiązane z niezastosowaniem się do wydanej uprzednio decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 listopada 2020 r., sygn. V KK 429/20).

Kluczowe więc dla rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności karnej w oparciu o przepis art. 180 a k.k. jest ustalenie, czy w dacie czynu decyzja administracyjna miała moc obowiązującą. Występku określonego w art. 180 a k.k. może bowiem dopuścić się tylko osoba, wobec której decyzja administracyjna zapadła i tylko w okresie, na jaki cofnięto tą decyzją uprawnienia do kierowania pojazdami (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2023 r., sygn. akt III KK 122/23, LEN nr 3586414; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2022 r., sygn. akt I KK 54/22, LEN nr 3557719).

Z analizy akt sprawy wynika, że Starosta P. decyzją z 1 lipca 2016 r., o nr [...], działając na podstawie art. 182 § 2 k.k.w. oraz art. 104 k.p.a. w zw. z art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *o kierujących pojazdami* (Dz. U. z 2016.627 - tj.), cofnął oskarżonemu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Podstawą faktyczną wydania tego rozstrzygnięcia stanowił prawomocny wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt VI K 265/16, na podstawie którego orzeczono wobec D. A. zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, tj. w okresie od 8 lutego 2016 r. do 8 lutego 2019 r. W części dyspozytywnej przywołanej natomiast decyzji Starosty P. nie wskazano okresu, na jaki uprawnienia powyższe D. A. zostały cofnięte. Z kolei z art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *o kierujących pojazdami* wynika, że w zakresie określonym przez sąd nie może wydać tych uprawnień. Orzeczenie organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, bez powiązania decyzji z zakresem, na jaki orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów, obarczone jest więc wadą – co w sposób konsekwentny podkreślają sądy administracyjne, jak również Sąd Najwyższy (por. wyrok WSA w Gliwicach z 28 lutego 2020 r., sygn. akt II SA/G1 1656/2019, LEX nr 2979667; wyrok WSA w Gliwicach z 19 lutego 2020 r., sygn. akt II SA/G1 1396/19, LEX nr 2837776; wyrok WSA w Olsztynie z 8 stycznia 2020 r., sygn. akt II SA/O1 943/19, LEX nr 2769341; wyrok WSA w Warszawie z 11 kwietnia 2019 r., sygn. akt VII SA/Wa 2198/18, LEX nr 2657684; por. wyrok Sądu

Najwyższego z 21 czerwca 2022 r., sygn. akt II KK 205/22. LEX nr 3453126). Podstawą prawną decyzji Starosty P. z 1 lipca 2016 r. o nr K. był również przepis art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy *o kierujących pojazdami*. Zgodnie z tym przepisem, właściwy organ wydaje decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów. O zakazie prowadzenia pojazdów i jego czasookresie, w myśl art. 42 k.k., orzeka natomiast sąd powszechny. Stosownie natomiast do art. 182 § 2 k.k.w. organ, do którego przesłano orzeczenie zawierające zakaz prowadzenia pojazdów, zobowiązany jest cofnąć uprawnienia do ich prowadzenia w orzeczonym zakresie oraz nie może wydać tych uprawnień w okresie obowiązywania zakazu. Po upływie zatem przedziału czasowego, na jaki nastąpiło cofnięcie uprawnień co było ściśle związane z wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, o sygn. akt VI K 265/16, który stanowił podstawę faktyczną wydania analizowanej decyzji administracyjnej, czyli z dniem 9 lutego 2019 r. D. A. przestał obowiązywać orzeczony mocą przywołanego wyroku zakaz prowadzenia pojazdów. Mógł on też odzyskać prawo do ubiegania się o wydanie uprawnień do kierowania pojazdami.

W konsekwencji powyższych ustaleń stwierdzić należy, że w dacie czynu zarzucanego D. A., czyli 3 listopada 2021 r., prowadzenie pojazdu mechanicznego nie stanowiło w istocie niestosowania się przez niego do analizowanej decyzji administracyjnej Starosty P. z 1 lipca 2016 r., a co za tym idzie zachowanie jego nie wyczerpało ustawowych znamion występkę z art. 180 a k.k. Omawiane zachowanie winno być więc podlegać ocenie pod kątem ewentualnego wypełnienia znamion wykroczenia określonego w art. 94 § 1 k.w. (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 12 maja 2021 r., sygn. akt V KK 161/21, LEX nr 3177764; z 20 listopada 2020 r., sygn. akt V KK 429/20, LEX nr 3082446; z 12 lutego 2020 r., sygn. akt IV KK 738/19, LEX nr 3079485). Sąd Rejonowy błędnie zatem przypisał skazanemu odpowiedzialność karną za czyn z art. 180 a k.k.

W tym stanie rzeczy zachodziła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zgierzu, który winien uwzględnić powyższe uwagi. Sąd ponownie rozpoznający sprawę

winien również dokonać oceny zachowania D. A. pod kątem wypełnienia znamion z art. 94 § 1 k.w., biorąc pod uwagę treść przepisu art. 45 § 2 k.w.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

[J.J.]

[ms]

Małgorzata Bednarek Wiesław Koziół Adam Roch